

d.d. 23 maart '22

**Tweede en derde Tussenrapportage 2022
(2^e en 3e Turap)**

(19 april 2022 Raadsbehandeling)

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN.....	3
2. FINANCIËLE FOTO (SAMENVATTING EN CONCLUSIES)	3
3. RESULTAATGEBIEDEN	4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	4
Programma 1 Veiligheid	5
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	6
Programma 3 Economie.....	6
Programma 4 Onderwijs.....	6
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	6
Programma 6 Sociaal domein	6
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	9
Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV	10
Bedrijfsvoering	11
Financiële kengetallen.....	12
BIJLAGE A: EFFECTEN 2^E EN 3^E TURAP 2022.....	15
BIJLAGE B: VERLOOP BUDGETTAIRE RUIMTE	16

Ter inzage: Formele begrotingswijzigingen met alle mutaties

1. Algemeen

Deze Turap is de tweede en derde tussenrapportage van 2022. In deze Turap zijn, waar nodig, de budgetten van 2022 en volgende jaren al beoordeeld aan de hand van de vastgestelde begroting 2022.

De bestuurlijke (tussen)rapportage (Turap) is het instrument om:

- **Tussentijds te rapporteren over de geconstateerde afwijkingen** op de programmabegroting (beheertechnische en planningstechnische aanpassingen) en de eventuele financiële consequenties daarvan (begrotingswijziging).
- **Om uw raad "periodiek" te informeren** over de financiële stand van zaken over het huidige (2022) boekingsjaar.

2. Financiële foto (samenvatting en conclusies)

Deze 2^e en 3^e Turap 2022 laat een negatieve financiële bijstelling zien ad. € 400.000 (bijlage A) voor het jaar 2022.

Na verwerking van deze 2^e en 3^e Turap 2022 sluit het financiële beeld van de gemeente Waalre met een **positief saldo** ad. € 262.000 voor 2022.

Onderstaand overzicht geeft een financieel inzicht van het geprognosticeerde resultaat voor het jaar 2022. Een tussentijds beeld natuurlijk waarbij op de verschillende budgetten nog ontwikkelingen plaats gaan vinden gedurende 2022.

2022	Begroting 2022			
	2022	2023	2024	2025
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>				
Saldo begroting:				
Primaire begroting 2022	17 V	4 V	18 V	245 V
1e begrotingswijziging 2022 (o.a. sept circulaire)	430 V	98 V	-70 N	-41 N
6e Turap 2021 (2e wijz. 2022)	50 V	65 V	65 V	65 V
Onvoorziene lasten structureel 2022 - 2025	90 V	90 V	90 V	90 V
Eenmalig onvoorzien 2022	100 V	0	0	0
Totaal besteedbaar	687 V	257 V	103 V	359 V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2022				
1e turap 2022	-25 N	0	0	0
2e en 3e turap 2022	-400 N	-175 N	116 V	116 V
Totaal mutaties onvoorzien	-425 N	-175 N	116 V	116 V
Resultaat na verwerking 2e en 3e turap 2022	262 V	82 V	219 V	475 V

3. Resultaatgebieden

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

De coronamiddelen worden niet apart toegelicht in deze Turap. In de jaarstukken 2021 zal een paragraaf Covid 19 worden opgenomen waarin de laatste stand van de coronamiddelen zal worden weergegeven.

0.1 Verhoogde inzet BIZOB

De laatste jaren is het aantal projecten over de gehele organisatie toegenomen en zo ook het aantal dagen voor inhuur van BIZOB voor het begeleiden van inkoop, aanbestedingen en het opmaken van contracten. Voor 2022 betekent dit aan extra inhuur van BIZOB voor contractmanagement van 58 dagen per jaar en voor inkoop extra inhuur van 42 dagen per jaar. Financieel betekent dit een extra kostenpost van 75.000.

Structurele extra inzet BIZOB is als wens in de kaderbief 2023 opgenomen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 75.000 (incidenteel nadeel)

0.4 Software Omgevingswet

We ontwikkelen een digitale omgeving als voorwaarde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De aanvullende jaarlijkse kosten voor de aansluitingen GISkit zijn € 7.400.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 7.400 (structureel nadeel)

0.64 Uitbesteden taxatiekosten belastingen

De vacature voor de medewerker taxaties wordt niet meer ingevuld maar deze dienst wordt via een extern bureau ingehuurd.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 76.878 (structureel nadeel) en € 76.878 (structureel voordeel), per saldo neutraal

0.7 Algemene uitkering gemeentefonds

Jaarlijks verschijnen (meestal) drie circulaire. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september geeft de vertaling van de Miljoenennota en december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. In deze decembercirculaire worden, bij uitzondering, ook enkele mutaties voor het jaar 2022 en verder bekend gemaakt. De mutaties 2021 zullen bij de jaarstukken 2021 worden toegelicht.

nr	omschrijving	2022	2023	2024	2025
1.	Aanpassen uitkeringsfactor	28.000			
2.	Salariskosten zorgdomein WMO	35.000	35.000	35.000	36.000
3.	Salariskosten zorgdomein Jeugd	26.000	26.000	26.000	26.000
4.	Robuust rechtsbeschermingssysteem	19.000	21.000	21.000	22.000
5.	Versterking ondersteuning wijkteams	33.000	32.000	33.000	33.000
6.	Impuls integraal werken	4.000	2.000		
7.	systeemleren	5.000	5.000	5.000	5.000

8.	Gemeenteraadsverkiezingen (coronacompensatie)	35.000			
9.	hoeveelheidsverschillen	20.000	15.000	6.000	8.000
	Totaal extra inkomsten	205.000	136.000	126.000	130.000

Toelichting:

1. De uitkeringsfactor voor 2022 wordt geïndexeerd wat een incidenteel voordeel oplevert van 28.000.
2. We ontvangen van het Rijk structureel € 26.000 voor de maatwerkvoorzieningen Wmo ter compensatie van de gestegen salarissen in de zorg. Omdat wij nog niet weten wat de werkelijke stijging voor 2022 gaan worden, ramen wij het in de algemene uitkering ontvangen extra bedrag ook aan de lastenkant van onze begroting.
3. We ontvangen van het Rijk structureel € 35.000 extra voor de kosten van de individuele voorzieningen jeugdhulp ter compensatie van de gestegen salarissen in de zorg. Omdat wij nog niet weten wat de werkelijke stijging voor 2022 gaan worden, ramen wij het in de algemene uitkering ontvangen extra bedrag ook aan de lastenkant van onze begroting.
4. Mede in opvolging van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) wordt gewerkt aan een robuust rechtsbeschermingsstelsel dicht bij de burger. Om gemeenten in staat te stellen om meer robuuste rechtsbescherming voor hun inwoners te organiseren, stelt het kabinet vanaf 2021 t/m 2027 geld beschikbaar.
5. Voor de sociale wijkteams komt extra uitvoeringscapaciteit beschikbaar voor de coördinatie tussen de verschillende soorten van hulpverlening in het sociaal domein.
6. Gemeenten kunnen een impuls geven aan het ontwikkelen van een integrale dienstverlening. Voor de aanpak van meervoudige problematiek in het sociaal domein krijgen gemeenten incidenteel deze extra middelen om methoden voor integraal werken te ontwikkelen en geleerde lessen beter met elkaar te delen.
7. Het is wenselijk dat in gemeenten ruimte is om het systeempleren in te richten. Deze capaciteit kan worden aangewend om aan te sluiten bij het kennis- en leernetwerk van het programma Leefbaarheid en Veiligheid en de lessen uit dat programma te vertalen naar de eigen gemeente
8. Om de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart covid-proof te kunnen houden komt er extra geld vanuit het rijk. In de begroting 2022 is daar al voor deel op geanticipeerd zodat wij verwachten nog maar een bedrag van 15.000 extra nodig te hebben. De overige 20.000 coronacompensatie wordt voorlopig gereserveerd.
9. Door aanpassing van enkele maatstaven t.o.v. de septembercirculaire ontstaat er een voordeel.

	2022	2023	2024	2025
Totaal voordeel decembercirculaire	205.000	136.000	126.000	130.000
Taakmutaties (nummers 2, 3, 5 en 8)	129.000	61.000	61.000	62.000
Blijft voordeel	76.000	75.000	65.000	68.000

Consequentie:

- Beheertechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 205.000 incidenteel voordeel en € 129.000 incidenteel nadeel voor 2022. Voor andere jaren zie tabel hierboven.

Programma 1 Veiligheid

1.2 Nieuwe overeenkomst dierenopvang

Sinds 1 januari 2022 heeft de gemeente een nieuwe overeenkomst gesloten t.a.v. dierenopvang met organisatie ROZE (Regionale Opvang Zwerfdieren Eindhoven). Deze overeenkomst is tot stand gekomen n.a.v. een aanbesteding.

De kosten zijn vastgesteld op een vast bedrag per inwoner, namelijk: $17.544 \times € 1,84 = € 32.280,96$.

Het te betalen bedrag wordt per kwartaal door ROZE in rekening gebracht bij de gemeente.

Het budget € 25.000 wordt structureel opgehoogd met € 7.300 naar € 32.300.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 7.300 (structureel nadeel)

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

N.v.t.

Programma 3 Economie

N.v.t.

Programma 4 Onderwijs

4.2 Uitbreiding Integraal HuisvestingsPlan (IHP)

Met het IHP brengen we de opgaven en kosten voor de komende +/- 20 jaar in beeld. Het IHP-traject vergt meer tijd en afstemming dan eerder gedacht. Tijdens het proces is gebleken dat er naast vernieuwing in de Voldijn ook een huisvestingsvraag speelt bij basisschool de Wilderen in Waalre-dorp. Hierdoor zijn extra stappen nodig, zoals een scenariostudie en een extra haalbaarheidsonderzoek. Het opleveren van het IHP zal derhalve ook een half jaar opschuiven, naar Q4 2022 en vraagt een uitbreiding van het budget met € 35.000 (oorspronkelijke budget was € 35.000 en wordt nu € 70.000).

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 35.000 (incidenteel nadeel)

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

5.3 Cultuuronderwijs met programma Cultuur met Educatie3

Op 18 januari is het budget cultuureducatie 2022-2024 vastgesteld in de Raad. In deze turap wordt de vastgestelde begrotingswijziging opgenomen.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 66.000 incidenteel nadeel en € 66.000 incidenteel voordeel, per saldo neutraal

Programma 6 Sociaal domein

6.1 Aanbesteding welzijnsactiviteiten Goed voor Mekaar Waalre (GvMW)

Goed voor Mekaar Waalre (GvMW) is dé plek voor informele hulp en vrijwilligerswerk in Waalre. In totaal zijn voor GvMW bijna 80 vrijwilligers actief die samen een aantal voorliggende voorzieningen aanbieden voor met name de grote groep ouderen in onze gemeente. De vrijwilligers van GvMW worden aangestuurd door een coördinator (16 uur per week) en beleidsmedewerker/welzijnswerker (24 uur per week) die beiden in dienst zijn van de gemeente Waalre. Omdat de beleidsmedewerker/welzijnswerker in augustus 2022 met pensioen gaat, zijn we op zoek naar een nieuwe invulling voor deze functie.

Tot 2019 waren de activiteiten van GvMW ondergebracht bij een welzijnsorganisatie middels een subsidieovereenkomst. Omdat we niet tevreden waren over de toenmalige dienstverlening hebben we de overeenkomst stopgezet en de uitvoering van GvMW zelf ter hand genomen met de gedachte dat dit tijdelijke oplossing zou zijn. Het aankomende pensioen van de huidige beleidsmedewerker/welzijnswerker geeft ons de mogelijkheid om deze constructie te heroverwegen.

We kiezen er daarbij voor om de functie vanaf 1 juli niet meer te laten uitvoeren door een medewerker van team Sociale Ontwikkeling maar deze in te kopen bij een welzijnsorganisatie. Op deze manier:

- waarborgen we de continuïteit van de professionele achterwacht;
- blijft de deskundigheid op peil en blijft GvMW aangehaakt bij de actuele kennis en ontwikkelingen in de welzijnssector;
- krijgen we input voor de doorontwikkeling en vernieuwing van de diensten/activiteiten van GvMW en voor de ontwikkeling van een lokaal welzijnsbeleid;
- sorteren we voor op de toekomstige besluitvorming over de organisatie/aansturing van GvMW.

We hechten veel waarde aan de zorgvuldige opgebouwde naamsbekendheid en het eigen gezicht van GvMW in onze gemeente. Vandaar dat de nieuwe medewerker gaat werken onder de vlag van GvMW en fysiek in Waalre aanwezig zal zijn.

De kosten voor uitbesteding bij een welzijnsorganisatie bedragen € 86.000 (45 weken * 24 uur * € 80) per jaar. Het beschikbare budget voor salariskosten is € 50.000 (24 uur per week) per jaar. Structureel nadeel is € 36.000 (86.000-50.000) per jaar.

Echter in 2022 is het nadeel lager, omdat de medewerker pas 1-8 uit dienst gaat. De uitbesteding zal al wel vanaf 1 juli starten, zodoende is er een maand de tijd voor overdracht. Het nadeel in 2022 is € 22.000; kosten uitbesteding bedragen € 43.000 (22,5 weken * 24 * € 80) -/- budget salariskosten € 21.000 (€ 50.000/12*5).

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 22.000 in 2022 en € 36.000 vanaf 2023 (structureel nadeel)

6.1 Uitvoering Wet verplichte geestelijke gezondheid (Wvggz) beleggen bij de GGD

Sinds 1 januari 2020 is de Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ) vervangen door de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) voor mensen met een psychische stoornis en de Wet zorg & dwang (Wzd) voor mensen met een psychogeriatrische stoornis of met een verstandelijke beperking.

De afgelopen twee jaar voerde afdeling CMD in samenwerking met het generalisten- en specialistenteam Velhoven de taken uit. De afgelopen jaren is echter gebleken dat de uitvoering in de huidige vorm door afdeling CMD te kwetsbaar blijkt. De aantallen zijn laag, waardoor goede opbouw van expertise lastig is. Acht andere gemeenten in regio Eindhoven hebben de taken sinds de invoering van de wet bij de GGD belegd en zijn hier erg tevreden over. De GGD werkt met een expertiseteam van drie professionals voor de regio. In het laatste jaar is de GGD aan de slag gegaan met een bredere interpretatie van hun taak. Het onderbrengen van de uitvoering wet Wvggz vanaf 2022 bij de GGD kost € 10.660. Dit betekent vanaf 2022 een structureel nadeel.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.660 (structureel nadeel)

6.3 Subsidie Wijk GGD

In samenwerking met de gemeente Veldhoven is een aanvraag gedaan voor een subsidie bij ZonMw t.b.v. de doorontwikkeling van de Wijk-GGD'er. Tijdens de eindevaluatie zijn een aantal ontwikkelpunten naar voren gekomen. Hierop gaan we ons focussen in de doorontwikkeling.

De ontwikkelpunten:

- monitoring werklast en eventuele uitbreiding van uren;
- meer focus op preventief i.p.v. enkel reactief werken;
- wachttijden en doorstroomtijden van de wijkteams beperken;
- netwerk en samenwerking met partners onderhouden en verstevigen positie wijk-GGD;
- nieuwe vormen van samenwerking exploreren;
- blijvende aandacht voor invulling van rollen en taken in afstemming met het CMD en Plusteam
- duidelijkheid verschaffen mogelijkheden ten aanzien van over informatie uitwisseling en privacy.

ZonMw heeft een toekenning gedaan aan de gemeente Veldhoven en Waalre van een bedrag van € 5.000 per gemeente.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 5.000 incidenteel nadeel en € 5.000 incidenteel voordeel, per saldo neutraal

6.71 Doorontwikkeling CMD

Met de decembercirculaire is € 33.000 beschikbaar gesteld voor de versterking van de sociale wijkteams. Naar aanleiding van het evaluatierapport 'doorontwikkelen met behoud van kracht' over het CMD Waalre dat vorig is uitgevoerd, zijn we bezig met een kwaliteitsslag. Aandachtspunten zijn onder andere het optimaliseren van de toegang, het vergroten van de laagdrempeligheid van het CMD, het verbeteren van de werkprocessen, het vergroten van het zelf-organiserend vermogen van het team. Door incidenteel het budget van € 33.000 dat we ontvangen voor het versterken van de wijkteams te oormerken voor dit doel hebben we een werkbudget om één en ander te realiseren.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 33.000 incidenteel nadeel en € 33.000 incidenteel voordeel, per saldo neutraal

6.72 Individuele maatwerkvoorzieningen jeugd (Woonplaatsbeginsel)

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Omdat het vaak moeilijk was om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk was, is het woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022 veranderd. Het nieuwe woonplaatsbeginsel kent als woonplaats van een jeugdige de gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf. Voor ambulante zorg is dat dus de gemeente waar de jeugdige staat ingeschreven. Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere uitvoeringslasten.

Voor de gemeenten betekent dit dat sommige jeugdigen administratief van én naar de gemeente verhuizen. Ook in Waalre is dit het geval. De gemeente Waalre ontvangt vier jeugdigen en er is één jeugdige die Waalre verlaat. De overgang naar het nieuwe woonplaatsbeginsel is in principe afgerond op 1 januari 2022. Echter, landelijk is het bekend dat er meerdere gemeenten nog achterlopen op de administratie. Dit betekent

dat er een kans bestaat dat het huidige overzicht over de administratief verhuizende jeugdigen in Waalre niet volledig is. Naarmate de tijd verstrijkt, wordt deze kans steeds kleiner omdat de administratie van achterblijvende gemeenten steeds meer op orde komt.

In de meicirculaire 2021 is het woonplaatsbeginsel voor Waalre berekend op € 234.443. Dit bedrag is structureel toegevoegd aan het budget in de primitieve begroting 2022. Er is nu duidelijkheid over de kosten. Deze bedragen € 108.601, wat betekent dat het budget hiervoor van € 234.443 in 2022 verlaagd kan worden met € 125.842 (234.443-108.601).

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 125.842 (structureel voordeel)

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

7.1 Vervanging AED's en buitenkasten

Drie AED 's zijn inmiddels meer dan 10 jaar oud en moeten vervangen worden. De kosten voor vervanging bedragen € 5.000.

Daarnaast zijn de buitenkasten van de AED 's versleten en gevoelig voor vandalisme. De kasten gaan scheuren en lekken. De buitenkasten hebben een levensduur van zeven jaar. Deze termijn is allang overschreden. De kosten voor vervanging van de buitenkasten voor negen AED's met pincode bedragen € 5.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 (incidenteel nadeel)

7.1 Uitbreiding toezicht en handhaving kinderopvang

Uitbreiding van toezicht en handhaving kinderopvang is nodig voor het bewaken van de kwaliteit van de kinderopvang. In het regio-overleg gezamenlijke gemeenten van oktober 2021 is dit besproken. De GGD heeft hiervoor een offerte uitgebracht waarbij:

- uren inspecties gastouders wordt verhoogd;
- uren inspecties voorschoolse educatie wordt verhoogd;
- het aantal inspecties wordt verhoogd.

In de begroting 2022 is € 25.000 opgenomen voor de inspecties kinderopvang. De offerte van de GGD vraagt een totaalbedrag van € 37.000.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 12.000 (structureel nadeel)

7.1 Lokaal Preventieakkoord Gezond Waalre

In 2021 zijn in de 3^e en 5^e turap budgetten toegekend voor het Lokaal Preventieakkoord. Het Rijk heeft in 2021 een budget van € 8.000 beschikbaar voor begeleiding bij het opstellen van een Lokaal Preventie Akkoord (LPA). De kosten voor de uitvoering van het Lokaal Preventieakkoord worden gedekt door het verstrekte uitvoeringsbudget van het ministerie van VWS van 3x € 10.000 voor 2021, 2022 en 2023.

Daarnaast is er vanuit VWS € 22.571 extra beschikbaar gesteld uit het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl voor de uitvoering van gezonde leefstijlinterventies in 2021-2022. Voor 2022 is het hierboven genoemde uitvoeringsbudget door VWS van

€ 10.000 beschikbaar gesteld.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 (incidenteel voordeel) en € 10.000 (incidenteel nadeel), per saldo neutraal

7.2 Programma Water, Riolering en Klimaat

Het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) 2018-2022 moet worden herzien. Door de inwerkingtreding van de omgevingswet op 1 januari 2023, ziet het nieuwe vGRP er anders uit dan de voorgaande jaren. Het nieuwe beleid zal per 1 januari 2023 daarom beschreven staan in een programma. Het programma biedt de mogelijkheid om naast water en riolering ook een doorkijk te maken naar klimaat. Voor het opstellen van het nieuwe Programma Water, Riolering en Klimaat zijn middelen gereserveerd in het huidige vGRP. Hiervoor wordt €25.000 uit het vGRP gehaald. Dit bedrag wordt in vijf jaar afgeschreven.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequenties

7.4 Krediet energie-armoede huishoudens

Uit onderzoek van TNO blijkt dat ongeveer 550.000 huishoudens in Nederland te maken hebben met energiearmoede. Zij hebben een laag inkomen en hoge energiekosten en/of wonen in een slecht geïsoleerd huis en kunnen hun energierekening niet of nauwelijks betalen. Daarom heeft het kabinet 150 miljoen euro gereserveerd voor gemeenten om deze huishoudens op korte termijn gericht te ondersteunen bij het verlagen van hun energierekening. Voor Waalre is € 88.844 beschikbaar middels een specifieke uitkering in januari 2022.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequenties. € 88.844 eenmalige uitgaven gedekt door 88.844 uitkering Rijk.

Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV

8.3 Project energielabel C kantoren

Vanaf 1 januari 2023 moeten kantoren met een oppervlakte van >100m² energielabel C hebben. Indien het kantoorgebouw geen energielabel C heeft, mag het niet meer worden gebruikt als kantoor. Daarom gaan we als gemeente in samenwerking met de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant bedrijven informeren en vanaf 2023 toezicht houden en indien nodig handhaven. De gemeente heeft in de septembercirculaire 2021 van het Rijk middelen ontvangen in het gemeentefonds voor deze wettelijke taak. Deze middelen zijn niet gelabeld en maken dan ook deel uit van het jaarrekeningresultaat 2021. Om in 2022 en verder toch over deze middelen te kunnen beschikken voor dit project stellen we voor deze te onttrekken aan de post onvoorzien.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequenties (structureel nadeel):
2022 € 2.816
2023 € 2.960
2024 € 2.010
2025 € 4.860

Bedrijfsvoering

Interne verschuivingen personele formatie

In onze organisatie vindt er een verschuiving plaats in de personele formatie. Enkele vacatures waaronder ook enkele snipperuren worden in 2022 op een andere manier ingezet. Deze inzet gaat over de programma's heen vandaar dat dit met een begrotingswijziging wordt gedaan.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 184.000 structureel nadeel en € 184.000 structureel voordeel, per saldo neutraal

Fricriebudget arbeidsmarkt

Op 8 maart is de Raad akkoord gegaan met het instellen van het 'frictiebudget arbeidsmarkt'. Het incidenteel (tijdelijk voor de duur van 2 jaar) beschikbaar stellen van een frictiebudget arbeidsmarkt t.b.v. strategische personeelsplanning, continuïteit en vervulling wettelijke taken.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 420.000 (incidenteel nadeel voor 2022) en € 300.000 (incidenteel nadeel voor 2023)

Financiële kengetallen

In de Kaderbrief 2022 is met u afgesproken dat we u in de P&C-cyclus van 2022 op de hoogte houden van de voortgang op een drietal kengetallen, namelijk de solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en hoogte vrije reserves t.o.v. totaal gecalculeerde risico's. Hieronder geven wij u dit inzicht met een kleine toelichting per kengetal.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen) en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De ratio wordt berekend door het eigen vermogen van de gemeente te delen door het balanstotaal. Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2022 heeft u aangegeven dat de solvabiliteitsratio minimaal 20% moet bedragen.

Berekening solvabiliteitsratio	
solvabiliteitsratio begroting	20,69%
solvabiliteitsratio na 1e turap	21,26%
solvabiliteitsratio na 2e en 3e turap	20,66%
verbetering ratio 3e turap t.o.v. 1e turap	-0,60%

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is en of de gemeente in staat is structurele financiële tegenvallers op te vangen. Een percentage van 0% betekent dat de structurele baten exact toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2022 heeft uw raad aangegeven dat de structurele exploitatieruimte minimaal 0% moet bedragen.

In deze 2^e en 3^e turap van 2022 zijn meer structurele voordelen dan structurele nadelen opgenomen, waardoor het kengetal verbeterd is t.o.v. de begroting 2022 en de 1^e turap 2022. De exacte berekening gaan we niet tussentijds maken, maar we geven elke Turap aan of er een verbetering of verslechtering is opgetreden na de laatste Turap. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening en begroting wordt dit kengetal wel exact berekend.

Hoogte vrije reserves ten opzichte van de totaal gecalculeerde risico's

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2022 heeft uw raad afgesproken dat Waalre streeft naar een financiële buffer van 110% van de totaal berekende risico's. Hierdoor is Waalre beter in staat om risico's op te kunnen vangen.

Dit kengetal wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve vrij besteedbaar en de algemene buffer reserve samen te nemen en af te zetten tegen het totaal van de gecalculeerde risico's. De risico's worden 2x per jaar opnieuw onder de loep genomen, namelijk bij het opstellen van de begroting en bij het opstellen van de jaarstukken. In deze turap is dan ook uitgegaan van de laatst bekende stand uit de begroting 2022.

Het doel van een financiële buffer van 110% is met de begroting 2022 en ook nu na de verwerking van deze 2^e en 3^e Turap 2022 niet behaald. Het kengetal is in deze Turap sterk gedaald doordat er een negatief saldo is in deze turap van € 400.000.

Hoogte vrije reserves		
wat	waaruit	bedrag
Vrije reserves	primitieve begroting 2022	3.659.382
saldo begroting boekje	begrotingsboekje	16.844
posten onvoorzien	uit geprognostiseerde balans begroting 2022	190.000
septembercirculaire	1e wijziging 2022	430.564
mutaties op de exploitatie	2e wijziging 2022 6e turap 2021	-239.340
mutaties op de exploitatie	3e wijziging 2022 1e turap 2022	-25.000
mutaties op de exploitatie	4e wijziging 2022 2e en 3e turap 2022	-400.000
Vrije reserves		3.632.450

Berekening ratio reserves / risico's			
	begroting 2022	na 1e turap	na 2e/3e turap
vrije reserves	3.659.382	4.032.450	3.632.450
gecalculeerde risico's	3.752.000	3.752.000	3.752.000
Ratio	97,53%	107,47%	96,81%

Bijlage A: Effecten 2^e en 3^e Turap 2022

* indien het cijfer 0 is weergegeven in onderstaande tabel betekent dit een budget neutrale wijziging

Financiële uitkomst verwerking 2e en 3e Turap 2022		2022	2023	2024	2025
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>					
<u>Programma 0 Bestuur en ondersteuning</u>					
0.1	Verhoogde inzet Bizob	-75 N			
0.4	Software omgevingswet	-7 N	-7 N	-7 N	-7 N
0.64	Uitbesteden taxatiekosten belastingen	0	0	0	0
0.7	Decembercirculaire gemeentefonds	76 V	75 V	65 V	68 V
<u>Programma 1 Veiligheid</u>					
1.2	Nieuwe overeenkomst dierenopvang	-7 N	-7 N	-7 N	-7 N
<u>Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat</u>					
<u>Programma 3 Economie</u>					
<u>Programma 4 Onderwijs</u>					
4.2	Uitbreiding IHP	-35 N			
<u>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</u>					
5.3	Cultuuronderwijs met programma Cultuur met educatie3	0			
<u>Programma 6 Sociaal domein</u>					
6.1	Aanbesteding welzijnsactiviteiten GvmW	-22 N	-36 N	-36 N	-36 N
6.1	Uitvoering WvGGZ beleggen bij GGDBZO	-11 N	-11 N	-11 N	-11 N
6.3	Subsidie wijk GGD	0			
6.71	Doorontwikkeling CMD	0			
6.72	Individuele werkvoorzieningen Jeugd (woonplaatsbeginsel)	126 V	126 V	126 V	126 V
<u>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</u>					
7.1	Vervangen AED's	-10 N			
7.1	Uitbreiding toezicht en handhaving kinderopvang	-12 N	-12 N	-12 N	-12 N
7.1	Lokaal preventie akkoord Waalre	0			
7.2	Programma Water, Riolering en Klimaat	0			
7.4	Krediet energie armoede huishoudens	0			
<u>Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV</u>					
8.3	Project energielabel C kantoren	-3 N	-3 N	-2 N	-5 N
<u>Bedrijfsvoering</u>					
	Interne verschuivingen personele formatie	0	0	0	0
	Frictiebudget arbeidsmarkt	-420 N	-300 N		
Resultaat 2e en 3e Turap 2022		-400 N	-175 N	116 V	116 V

Bijlage B: verloop budgettaire ruimte

Hieronder een overzicht van het verloop van de budgettaire ruimte voor 2022.

2022	Begroting 2022			
	2022	2023	2024	2025
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>				
Saldo begroting:				
Primaire begroting 2022	17 V	4 V	18 V	245 V
1e begrotingswijziging 2022 (o.a. sept circulaire)	430 V	98 V	-70 N	-41 N
6e Turap 2021 (2e wijz. 2022)	50 V	65 V	65 V	65 V
Onvoorzien lasten structureel 2022 - 2025	90 V	90 V	90 V	90 V
Eenmalig onvoorzien 2022	100 V	0	0	0
Totaal besteedbaar	687 V	257 V	103 V	359 V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2022				
1e turap 2022	-25 N	0	0	0
2e en 3e turap 2022	-400 N	-175 N	116 V	116 V
Totaal mutaties onvoorzien	-425 N	-175 N	116 V	116 V
Resultaat na verwerking 2e en 3e turap 2022	262 V	82 V	219 V	475 V

Het resultaat na verwerking van deze Turap voor het jaar 2023 (€ 82.000 positief) bevat een geraamde verhoging van de OZB met 12% voor het jaar 2023.

Deze geraamde verhoging van de OZB voor 2023 is opgenomen in de meerjarenbegroting 2022 – 2025 en wordt uiteindelijk pas geëffectueerd door uw raad bij de behandeling van de begroting 2023 – 2026. Indien uw raad besluit deze OZB verhoging van 12% niet door te voeren dan bedraagt het resultaat na verwerking van deze 2^e en 3^e turap 2022:

2022 € 262.000	positief
2023 € 409.000	negatief
2024 € 281.000	negatief
2025 € 33.000	negatief